

Megújult kereskedelempolitika az erősebb Európáért

Konzultációs feljegyzés

2020. június 16.

I. Bevezetés

Az Európai Bizottság koronavírus utáni európai helyreállításról szóló, „*Európa nagy pillanata: Helyreállítás és felkészülés – a jövő generációért*”¹ elnevezésű közelmúltbeli javaslatában foglaltak szerint az Európai Bizottság hozzálát az EU kereskedelem- és beruházási politikájának felülvizsgálatához. Két fő célkitűzés ösztönzi ezt a folyamatot. Az első annak felmérése, hogy a kereskedelempolitika hogyan képes hozzájárulni a gyors és fenntartható társadalmi-gazdasági helyreállításhoz, erősítve a versenyképességet a Covid19 utáni környezetben, kezelve az EU előtt álló jövőbeli kihívásokat, valamint támogatva értékeink és normáink népszerűsítését. A második célkitűzés annak áttekintése, hogyan képes a kereskedelempolitika a „nyílt stratégiai autonómia” modellje alapján segíteni egy erősebb EU kialakítását, kihasználva a nyitottság előnyeit vállalkozásaink, dolgozóink és fogyasztóink számára, egyidejűleg megvédve őket a tisztességtelen gyakorlatoktól és kiépítve a jövőbeni kihívásokra jobban felkészítő ellenálló képességünket.

E politikai felülvizsgálat lényegében kijelöli a következő évek uniós kereskedelem- és beruházási politikájának politikai irányvonalát.

A felülvizsgálati folyamat alapvető részét képezi az alábbiakban kidolgozott témákkal és kérdésekkel kapcsolatos széles körű információk begyűjtése céljából indított nyilvános konzultáció, amely összhangban van a polgárok és érdekelték átlátható módon való bevonására vonatkozó kötelezettségvállalásunkkal.

Valamennyi érdekelt fél véleményét szívesen látjuk, az információ az ipar, a szociális partnerek, a civil társadalom vagy polgáraink részéről is érkezik. Különösen kíváncsiak vagyunk az exportáló gazdaságunk gerincét alkotó számos kis- és középvállalkozás véleményére, hogy megállapítsuk, miként támogathatja a kereskedelempolitika őket a külföldi piacokhoz való hozzáférésükben, illetve ügyfeleik és beszállítói körük kibővítésében. A beérkezett válaszok segítenek az Európai Bizottságnak kijelölni az uniós kereskedelempolitika középtávú irányát.

Háttér

A kereskedelem az uniós gazdaság és valójában mindennapi életünk lényeges részét alkotja. Sok munkahelyet támogat és bővíti a fogyasztók választási lehetőségeit. A nemzetközi kereskedelem előmozdítja jólétünket és nemzetközi partnereink jólétét. Az elmúlt évtizedekben az EU az összekapcsolódó globális gazdaság egyik fő haszonélvezője volt; külső kereskedelme eléri az uniós bruttó hazai termék (GDP) majdnem 35%-át, míg a közvetlen külföldi befektetések állományainak uniós értéke a GDP-hez viszonyítva 40%-ot tesz ki. Az EU a Covid19-válság előtt a világ egyik

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1590732521013&uri=COM:2020:456:FIN>

legnyitottabb gazdasága volt; 35 millió európai munkahely exportfüggő, míg 16 millió európai munkahely függ a külföldi befektetésektől. Másként fogalmazva hétből egy munkahely jelenleg az exporttól függ – ez kétharmaddal több, mint 2000-ben.

A kereskedelem mindig különösen fontos volt kkv-ink számára. A kkv-k az uniós exportáló vállalatok 87%-át teszik ki és az EU kiviteli teljesítményének hajtóerejeként működnek. Végül pedig az EU a világ legnagyobb befektetője, az uniós befektetők több mint 8,7 billió EUR-nyi állományt tartanak külföldön, ezzel is hozzájárulva az uniós vállalatok versenyképességéhez. A globális magánberuházási igények az elkövetkezendő években is csak nőni fognak, hogy hozzájáruljanak az ENSZ fenntartható fejlődési céljainak eléréséhez².

Míg az exportot gyakran a siker mérésére szolgáló mutatóként használják, a nemzetközi munkamegosztáson alapuló globális gazdaságban az import is ugyanennyire fontos szerepet tölt be. Európában azért van szükségünk importra, hogy alapvető nyersanyagokkal és köztes termékekkel tudjuk ellátni vállalatainkat, fenn tudjuk tartani technológiai és versenyelőnyünket, minőségi munkahelyeket tudjunk biztosítani, csúcstechnológiájú termékeket tudjunk kifejleszteni és előállítani, valamint ki tudjuk elégíteni a fogyasztói igényeket. Az uniós egységes piac önmagában élő bizonyítéka a kereskedelem és együttműködés által elérhető alapvető előnyöknek.

A gazdasági előnyökön kívül a kereskedelempolitika fontos szerepet játszik az uniós értékek és normák EU-n belüli és kívüli előmozdításában és védelmében. A 450 millió fogyasztóból álló piac egységes hangját képviselő kereskedelempolitika fontos eszköze a globális szinten játszott európai vezető szerepnek. Az értékek előmozdítása (többek között az emberi jogokkal, környezetvédelemmel/éghajlattal, szociális és munkajogokkal, fenntartható fejlődéssel és nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatban) a fenntarthatóbb és felelősebb kereskedelempolitika iránti kötelezettségvállalásunk szerves részévé vált.

Közös kereskedelempolitikánk emellett manapság egy egyre több kihívást rejtő – külső és belső – környezetben zajlik. Az e kihívásokra adott válasz az uniós külső és belső prioritásokkal jobban összehangolt és integrált kereskedelempolitika kialakítását igényli.

A külkereskedelem egyre inkább ki van téve a nemzetközi kapcsolatok változékonyságának. A fő globális gazdaságok közti feszültségek, az erősödő unilateralizmus és gazdasági nacionalizmus, az állam fokozódó gazdasági szerepvállalása, a kereskedelempolitika gazdasági vagy geopolitikai célú fegyverként való használata mind olyan tényező, amely általánosságban a globális irányítási struktúrák, és különösen a szabályokon alapuló multilaterális rend gyengüléséhez vezetett.

Az EU-n belül egyre kevesebben hisznek abban, hogy a globalizáció és technológiai változások előnyei egyenlő mértékben oszlanak meg az értékláncok, gazdasági ágazatok és a társadalom egésze mentén. Egyre több uniós polgár támogatja továbbá az erőteljesebb éghajlatváltozási és fenntarthatósági menetrendet. A kereskedelempolitikának proaktív módon elő kell segítenie a partnerországok nemzetközi környezetvédelmi, szociális és jó kormányzásra vonatkozó normáit, valamint biztosítania kell, hogy a kereskedelem ne ássa alá uniós értékeinket és normáinkat. A kereskedelempolitikának hozzá kell járulnia a generációs kihívások – pl. a zöld és digitális átállás – kezeléséhez a Bizottság politikai prioritásainak megfelelően³.

A Covid19-válság tovább súlyosbította ezeket a kihívásokat. A Bizottság 2020 tavaszi gazdasági előrejelzése szerint a világjárvány miatt az uniós gazdaság 7,4%-kal fog csökkenni 2020-ban, míg a globális GDP 3,5%-kal és a nemzetközi kereskedelem 10–16%-kal fog esni. A világjárvány ugyanakkor

² Már a Covid19-válság előtt is évi 2,5–3 billió USD-ra becsülték azt a finanszírozási hiányt, amelyre a fenntartható fejlődési célok fejlődő országokban való eléréséhez lenne szükség (forrás: UNCTAD)

³ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/political-guidelines-next-commission_en.pdf
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1588580774040&uri=CELEX:52019DC0640>
<https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/content/european-digital-strategy>

feltárta a nagy mértékű összekapcsoltsághoz kötődő egyes kihívásokat is. A válság a fejlődő országok fejlesztési kihívásait is súlyosbította. Az EU helyreállítási terve⁴ úttervet biztosít a fenntarthatóbb, ellenállóbb és méltányosabb Európa következő generációk számára való eléréséhez, és a kereskedelempolitikának alkalmazkodnia kell e célkitűzések támogatásához.

II. Kereskedelempolitika a Covid19 utáni világban

• *Erősebb ellenálló képesség kiépítése – belső és külső dimenziók*

A Covid19-válság miatt számos olyan globális és uniós sebezhetőség került felszínre, amellyel foglalkozni kell. Az orvostechikai felszerelések és védőeszközök beszerzésével kapcsolatban sürgető kérdések merültek fel: a válság rávilágított annak kockázataira, ha ezekben az ágazatokban túlon túl függővé válunk egyes kulcsfontosságú áruk és szolgáltatások egy vagy több beszállítójától. Ez megköveteli annak felmérését, hogy hogyan tudnánk javítani ellenálló képességünkön.

Következésképpen az EU-nak a „**nyílt stratégiai autonómia**” modelljét kell követnie. Ez egyszerűen annyit jelent, hogy meg kell erősíteni az Unió saját érdekeinek független és asszertív érvényesítésére irányuló kapacitásait, miközben világszerte folytatni kell a partnerekkel való együttműködést a globális kihívásokra adandó globális megoldások kialakítása érdekében. Valószínűtlen, hogy az EU egyes kulcsfontosságú összetett egészségügyi termékek előállításán terén önellátóvá válik, ahogyan az is lehetetlen, hogy az éghajlattal és környezetvédelemmel kapcsolatos globális kihívásokat egymaga küzdje le.

Továbbra is ki szeretnénk aknázni a szabályokon alapuló nemzetközi kereskedelem előnyeit, vezető szerepet szeretnénk játszani a nemzetközi fórumokon, miközben megfelelő eszközökkel kívánunk rendelkezni ahhoz, hogy megvédjük magunkat a tisztességtelen gyakorlatokkal szemben. Megfelelő egyensúlyt kívánunk kialakítani az üzleti lehetőségekre nyitott Európa, valamint a polgárait, vállalatait és normáit megvédő Európa között. Az uniós vállalatoknak versenyképességük megőrzéséhez továbbra is hozzá kell férniük a külföldi piacokhoz a kereskedelem és beruházások révén. Az ellenálló képesség növelése azt jelenti, hogy feltérképezzük függőségeinket és a gazdaságpolitikák megfelelő kombinációjára révén csökkentjük sebezhetőségeinket.

Ezt tükrözi az „[Európa globális szerepének erősítésére](#)” irányuló célkitűzés is. Ahogyan Ursula von der Leyen bizottsági elnök is megfogalmazta politikai iránymutatásaiban, meg kell erősíteni az Unió külső tevékenységének tágabb kontextusában értelmezett, nyitott és méltányos kereskedelem erőteljes programja révén Európa globális vezető pozícióját és iránymutató szerepét.

A kereskedelempolitikának átfogó értelemben a kulcsfontosságú kereskedelmi partnereinkkel kialakított **stratégiai elkötelezettségünk stabilizálására** kell törekednie értékeinkkel, érdekeinkkel és célkitűzéseinkkel összhangban, miközben támogatnia kell kapcsolataink diverzifikálását és a hasonlóan gondolkodó országokkal való szövetségek kiépítését.

A transzatlanti kapcsolat különös jelentőséggel bír, mivel továbbra is ez marad a világgazdaság központi ütőere, amely az érdekek és alapvető értékek szélesebb körű szövetségét tükrözi. Ugyanakkor a mai világban kiemelt figyelmet kell fordítani a más fontos kereskedelmi partnerekkel kialakított kapcsolataink fejlesztésére is. E tekintetben fontos mérlegelni, hogy miként lehetne továbbfejleszteni kapcsolatunkat Kínával, amely egyszerre kulcsfontosságú együttműködő partner és rendszerszintű ellenfél⁵.

A **szállítói láncok** terén az ellenálló képesség javításához olyan intézkedéscsomagra lesz szükség, amely sebezhetőségeink tényeken alapuló elemzésétől és a kitűzött közpolitikai célkitűzésektől függ. Ez egy adott ország és vállalat ellátásának, stratégiai készleteinek és készletezésének

⁴ https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/health/coronavirus-response/recovery-plan-europe_en

⁵ <https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/communication-eu-china-a-strategic-outlook.pdf>

diverzifikálásától a szállítói láncok lerövidítéséig vagy a hazai termelés növeléséig terjedhet. A fenntarthatóbb szállítói láncok hozzájárulhatnak az ellenálló képesség növeléséhez.

Az **ellenálló képesség növelése** érdekében az EU belső és külső fellépéseket is végrehajt. A **külső fellépések tekintetében** fontos lesz a stabilitást és kiszámíthatóságot támogató nemzetközi kormányzati intézkedések kidolgozása. A kereskedelempolitika vezető szerepet játszhat ebben, például a szabályokon alapuló kereskedelem támogatása, a kölcsönösen előnyös partnerségek kiépítése és a más szakpolitikai területeket érintő fontos tovagyrúzó hatásokkal bíró multilaterális, plurilaterális és bilaterális kereskedelmi megállapodások előmozdítása vagy az euró nemzetközi szerepének ösztönzése terén.

Az uniós beruházások által biztosított előnyöknek ösztönzőként kell hatniuk arra, hogy partnereink javítsanak hazai üzleti környezetükön és biztosítsák, hogy az uniós vállalatokat ne érje hátrányos megkülönböztetés. Az uniós kereskedelempolitika részét képező nemzetközi beruházási politikának ezt a célkitűzést kell követnie, figyelemmel a szélesebb körű társadalmi elvárásokra, elsősorban a társadalmilag felelős befektetésre.

A kereskedelempolitika **belső fellépésekben** betöltött szerepe magában foglalja iparágaink versenyképességének támogatását (a kiviteli lehetőségek és normaalkotás révén), az uniós vállalkozásoknak és dolgozóknak az egyre növekvő számú tisztességtelen forgalmazói magatartással szembeni védelmének támogatását, valamint a biztonsághoz való hozzájárulást, különösen a közvetlen külföldi befektetések átvilágítása és a kettős felhasználású termékek exportellenőrzése révén.

A Covid19-válság egyértelműen megerősítette, hogy – annak érdekében, hogy a befektetésekre nyitott terület maradjon – az EU-nak képesnek kell lennie arra, hogy ellenőrizze, ki és milyen célból fektet be területén, továbbá reagálnia kell, ha a külföldi befektetés veszélyezteti a biztonságot és közrendet. A közvetlen külföldi befektetések átvilágításáról szóló uniós rendeletnek, valamint a tagállamok hatékony átvilágítási mechanizmusainak meg kell védeniük a vállalkozásokat és polgárokat a külföldi befektetésekhöz kapcsolódó veszélyektől, és az újonnan felbukkanó fenyegetések és szereplők mellett e mechanizmus jelentősége várhatóan nőni fog az elkövetkezendő években.

1. kérdés: Hogyan segíthet a kereskedelempolitika az uniós ellenálló képesség javításában és a nyílt stratégiai autonómia modelljének kiépítésében?

2. kérdés: Milyen kezdeményezéseket tegyen az EU – egyedül vagy más kereskedelmi partnerekkel együtt – a kvv-kat is magában foglaló vállalkozási kör támogatása, a kockázatok felmérése, valamint a szállítói láncok megszilárdítása és diverzifikálása érdekében?

- **A társadalmi-gazdasági fellendülés és növekedés támogatása**

A Covid19-válság várhatóan **súlyos globális válsághoz** vezet, amelyet magas munkanélküliség, növekvő államadósság, a magánbefektetések visszaesése (legalább 30%-os visszaesés a nemzetközi közvetlen külföldi befektetések forgalmában) jellemez – mindez a **gazdaságirányításban történő állami szerepvállalás növekedését** eredményezheti.

Amint az országok megbirkóznak a válság utóhatásaival, fennáll a veszélye, hogy az általuk választott gazdaságpolitikai kombináció saját gazdaságuk és fogyasztóik kárára protekcionista lesz, ami veszélybe sodorja a nemzetközi fellendülést és különösen a fejlődő országokat. Különleges kihívást jelent annak biztosítása, hogy a válságra adott, rövid távon indokolható válaszok és helyreállítási intézkedések ne váljanak a tartós torzító állami beavatkozások és a nemzetközi gazdaság működésének befolyásolása tekintetében „új normalitássá”.

A virágzó kereskedelemhez és befektetésekhez, illetve a gazdasági fellendülés esélyeinek maximalizálásához **a szabályokon alapuló nemzetközi gazdasági kormányzás stabil, kiszámítható és megbízható keretére** van szükség. Ennélfogva minden erőfeszítést meg kell tenni a Kereskedelmi Világszervezet (WTO) megreformálása érdekében, hogy a szervezetet az új és megfelelő kereskedelmi szabályok kidolgozásának hatékony fórumaként újjá lehessen szervezni, biztosítva e szabályok végrehajtását és támogatva a viták rendezését.

Az elkövetkezendő években az is elengedhetetlen lesz, hogy az uniós gazdaság hasznot húzzon az EU-n kívüli növekedési lehetőségekből. Ebből a szempontból az EU már most is kedvező helyzetben van a világszerte 76 országgal megkötött **kereskedelmi megállapodásainak hálózata** révén.

Többet kéne tenni azért, hogy exportőreink, különösen kkv-ink teljes mértékben ki tudják használni e megállapodások előnyeit a **nagyobb piaci hozzáférés és kereskedelmi könnyítések** biztosításával, a **beruházási feltételek** javításával, a földrajzi jelzéseket is magukban foglaló **szellemi tulajdonjogok** védelmével, illetve a **végrehajtási és jogérvényesítési** kérdések előtérbe helyezésével, valamint általánosabban véve a gazdasági szereplők által igényelt stabilitás és kiszámíthatóság biztosításával. E tekintetben fontolóra lehet venni az uniós exporthitel-rendszer megerősítését. A beruházáskönnyítés megerősítése támogathatja a kkv-kat is magukban foglaló uniós befektetőket a külföldi piacokhoz való hozzáférésben. A belső fellépések terén biztosítani kell, hogy az EU továbbra is vonzó beruházási cél maradjon.

A **nemzetközi szabályozási együttműködés** előmozdítása e tekintetben fontos szerepet tölt be. Az európai szabályozások gyakran nemzetközi hatással bírnak, például az adatvédelem vagy az éghajlati/környezetvédelmi normák tekintetében. Az EU nagyon aktívan közreműködött a nemzetközi normák kidolgozásában is, és egyes kereskedelmi megállapodásainkban szabályozási együttműködési elem is található. Az EU kulcsszerepet fog játszani az új és zöld technológiákkal kapcsolatos szabályozások és normák kidolgozásában – ezek kiemelt fontosságúak a jövőbeli fenntartható versenyképesség és növekedés szempontjából.

Különös figyelmet kell fordítani az EU legközelebbi partnereire a **szomszédos régióban és Afrikában**. Földrajzi és geopolitikai jelentőségükön túl ezek az országok fontos növekedési és termelési piacokat biztosítanak, valamint kulcsfontosságú forrást jelentenek az áruk és szolgáltatások behozatalához és az értéklánc integrációjához. Ezért kereskedelmi és befektetési kapcsolataink – multilaterális szintet is magában foglaló – további erősítése az EU és e partnerek számára is kölcsönös előnyökkel jár.

3. kérdés: Hogyan kéne megerősíteni a multilaterális kereskedelmi keretet (WTO) a stabilitás, kiszámíthatóság, valamint a méltányos és fenntartható kereskedelemhez és befektetéshez szükséges szabályokon alapuló környezet biztosítása érdekében?

4. kérdés: Hogyan tudjuk felhasználni meglévő szabadkereskedelmi megállapodásaink széles hálózatát vagy új szabadkereskedelmi megállapodásainkat az uniós exportőrök és befektetők piaci hozzáféréseinek javítására, valamint a nemzetközi szabályozási együttműködés előmozdítására, különösen a digitális és zöld technológiák és normák tekintetében, azok potenciális előnyeinek maximális kihasználása érdekében?

5. kérdés: Mely partnerek és régiók bevonását részesítse előnyben az EU? Hogyan tudjuk a szomszédos országokkal és Afrikával folytatott kereskedelmi és befektetési kapcsolatainkat kölcsönös előnyünkre megerősíteni?

6. kérdés: Hogyan támogathatja a kereskedelempolitika Európa megújult iparpolitikáját?

- **A kkv-k támogatása**

A több millió munkahelyet biztosító és az innováció élvonalában tevékenykedő kis- és középvállalkozások (kkv-k) alkotják **az európai gazdaság gerincét**. A kkv-k számára a kivitel először és mindenekelőtt áruik és szolgáltatásaik más uniós országokba való értékesítését jelenti. Ugyanakkor felhasználva az egységes uniós piacot exporthoz szükséges méret és tapasztalat megszerzéséhez, számos kkv megtette a következő lépést és az uniós határokon kívülre exportált. Az EU-n kívülre árukat és szolgáltatásokat exportáló kkv-k száma ezért az idő előrehaladtával folyamatosan nőtt. 2017-ben (legfrissebb hozzáférhető számadatok) az EU27 exportáló vállalatainak több mint 85%-a kkv volt. A becslések szerint az exportáló kkv-k mintegy 13,4 millió munkahelyet támogatnak Európában⁶. A kkv-k képezik az összes uniós szolgáltatási kivitel mintegy 40%-át is.

A kkv-k élvezik az uniós kereskedelempolitika általános irányvonala által kínált előnyöket, mivel e vállalkozások különösen **függnek a stabil és kiszámítható üzleti környezettől**, valamint hasznukra válik a kereskedelmi és beruházási megállapodásaink által a növekvő piacokhoz biztosított fokozott hozzáférés.

A kkv-knak azonban a **nemzetközi kereskedelemben való részvételkor magasabb költségekkel kell szembenéznük**, főként a harmadik országok lehetséges beszállítóival és üzleti partnereivel kapcsolatos információkhoz való hozzáféréssel, valamint a finanszírozáshoz való hozzájutással kapcsolatos nehézségek miatt. Az EU ezért külön eszközöket és intézkedéseket vezetett be a kkv-k külföldi üzleti tevékenységeinek elősegítése érdekében, nevezetesen a kkv-król szóló fejezetek újabb keletű szabadkereskedelmi megállapodásokba foglalását, a kkv kapcsolattartó pontok létrehozását, az Enterprise Europe Network hálózatot⁷, a szellemi tulajdonjogokkal kapcsolatos kkv-információs szolgálatot, valamint a kkv-k számára felállított kereskedelemvédelmi segélyszolgálatot. A Bizottság különféle piacra jutási napokat is szervezett a tagállamokban a kkv-k elérése érdekében, hogy segítse őket azon akadályok leküzdésében, amelyekkel a harmadik országokba való exportálás során szembesülhetnek. Különféle szélesebb körű bizottsági kezdeményezések is a kkv-k nemzetközivé válásának elősegítését célozzák meg⁸.

Azonban biztosan marad **számos kihasználatlan lehetőség az európai kkv-k kereskedelmi és beruházási tevékenységeinek támogatására**, különösen az egyre növekvő számú uniós kereskedelmi és beruházási megállapodások keretén belül. Sok kkv nem ismeri e lehetőségeket, ideértve a közbeszerzésre vonatkozó lehetőségeket, vagy hajlamos úgy gondolni, hogy ezek csak a nagyobb vállalatok előnyére szolgálnak. Emellett a szállítói láncok Covid19-válság következtében bekövetkező zavarai, valamint a nemzetközi kereslet visszaesése a kkv-kat érintette legsúlyosabban. Habár a finanszírozáshoz való hozzáférés elengedhetetlen marad, új lehetőségek megteremtésével a kereskedelempolitika is segíthet a kkv-k fellendülésében.

7. kérdés: Mit lehet még tenni annak érdekében, hogy a kkv-k ki tudják használni a nemzetközi kereskedelem és befektetés által kínált lehetőségeket? Hol vannak olyan sajátos szükségleteik vagy különleges kihívásaik, amelyeket kereskedelempolitikai vagy beruházáspolitikai intézkedésekkel és támogatással kezelni lehet?

- **A zöld átállás támogatása és a kereskedelem fenntarthatóbbá és felelősebbé tétele**

⁶ A kkv-k szerepe az extra-EU kivitelben: fő teljesítménymutatók, vezető közgazdász jegyzete, 2020. június 15. https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2020/june/tradoc_158778.pdf

⁷ A világ legnagyobb támogatási hálózata nemzetközi ambíciókkal rendelkező kkv-k számára, <https://een.ec.europa.eu/>

⁸ https://ec.europa.eu/growth/smes/access-to-markets/internationalisation_en

A Covid19-világjárvány nem állította meg **az éghajlatváltozást, a biodiverzitás csökkenését vagy az erőforrások fenntarthatatlan szintű felhasználását**. Ellenkezőleg, ezek kezelése továbbra is prioritást élvez. Ugyanakkor valós veszély, hogy a globális gazdaságélénkítésre való összpontosítás miatt e kérdéseket figyelmen kívül hagyják.

Az EU **globális vezető szerepet tölt be az éghajlat-politika és fenntarthatóság terén**, és az európai növekedési stratégiaként elfogadott európai zöld megállapodás ennek útiterveként szolgál a globális helyreállítási erőfeszítés keretében, támogatva a klímasemleges és fenntarthatóbb gazdaságra való átállást. A Covid19-világjárványra való globális szintű uniós reagálásról szóló közös közlemény⁹ hangsúlyozta a fenntarthatóság, valamint a munkavállalói jogok és a vállalati felelősségvállalás értéklánc teljes egészében történő tiszteletben tartásának fontosságát. A tisztességes munka ösztönzése¹⁰ és a munkakörülmények EU-n belül és kívül történő javítása továbbra is uniós prioritás marad. A Bizottság továbbá teljes mértékben elkötelezett az ENSZ fenntartható fejlődési céljai mellett, és fokozott erőfeszítéseket tesz e célok uniós szakpolitikákba való integrálására. A válság fejlődő országokra gyakorolt sajátos hatása különös figyelmet követel meg.

A kereskedelempolitika fontos szerepet játszik ebben a munkában¹¹. Amint az a kereskedelemre és fenntartható fejlődésre vonatkozó 15 pontos cselekvési tervből¹² is tükröződik, a fenntartható fejlődés kereskedelempolitikán keresztüli ösztönzését szolgáló erőfeszítések jelentős mértékben fokozódtak az elmúlt években, mindenekelőtt a jogilag kötelező erejű megállapodások révén, melyek célja a nemzetközi környezetvédelmi egyezmények, különösen a Párizsi Megállapodás és a Biológiai Sokféleség Egyezmény (CBD), valamint a nemzetközi munkaügyi normák ratifikálása és hatékony végrehajtása. A jogérvényesítéssel és végrehajtással kapcsolatos erőfeszítések fokozódtak, ideértve a vitarendezési eljárások elindítását. A kereskedelmi jogérvényesítési főtisztviselő pozíció létrehozása is ezen erőfeszítéseket fogja támogatni.

Az uniós kereskedelempolitika segíthet az egységes piacunkon belül és világszerte végbemenő változások előmozdításában, elsősorban **a kereskedelem és beruházás fenntartható megközelítését elősegítő és a fejlődéshez hozzájáruló** (multilaterális, bilaterális vagy unilaterális) eszközei segítségével. Ez a zöld kereskedelem és beruházás elősegítésétől a nemzetközi normák végrehajtásának támogatásáig, valamint kereskedelmi partnereinknek a közös kihívások szükséges kezelésébe történő bevonásáig terjedhet; legyen szó éghajlatváltozásról vagy a tágabban értelmezett környezetvédelemről, fenntartható halászatról vagy fenntartható mezőgazdasági gyakorlatokról, emberi és munkavállalói jogokról vagy a nemek közötti egyenlőség kérdéseiről.

A Bizottság fenntarthatóbb és felelősebb kereskedelem iránt elkötelezettségét tükrözik arra vonatkozó szándékai, hogy a Párizsi Megállapodás tiszteletben tartását valamennyi jövőbeli átfogó kereskedelmi megállapodás alapvető elemévé teszi, valamint – amennyiben az éghajlati ambíciók szintje közti különbségek világszerte továbbra is fennmaradnak – létrehozza az importált fogyasztási cikkek karbonintenzitását ellensúlyozó mechanizmust a kibocsátásáthelyezés kockázatának csökkentése érdekében, továbbá zéró toleranciát alkalmaz a gyermekmunkával szemben.

⁹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1587137884705&uri=CELEX%3A52020JC0011>

¹⁰ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=LEGISSUM%3Aem0023>

¹¹ Az európai zöld megállapodás: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/european-green-deal-communication_en.pdf

A 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégia Hozzuk vissza a természetet az életünkbe!

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1590574123338&uri=CELEX:52020DC0380>

A „termelőtől a fogyasztóig” stratégia a méltányos, egészséges és környezetbarát élelmiszerrendszerért:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52020DC0381>

¹² https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2018/february/tradoc_156618.pdf

Ezenkívül a **Covid19-válság további ösztönzést adott a fenntarthatóság, felelős üzleti magatartás és az átlátható szállítói láncok ösztönzéséről szóló vitáknak**, mindenekelőtt az ellenálló képesség megerősítésének eszközeként szolgáló kellő gondosságra vonatkozó rendszerek révén¹³.

A kereskedelempolitikai felülvizsgálat részeként fontolóra kell vennünk, hogyan lehetne az Unióban és partnerországainkban a lehető leghatékonyabb módon társadalmi változások előidézésére felhasználni a kereskedelempolitikát.

8. kérdés: Hogyan mozdíthatja elő a kereskedelempolitika az Unión belül és kívül a zöldebb, méltányosabb és felelősebb gazdaságra történő átmenetet? Hogyan tudja a kereskedelempolitika fokozottan támogatni az ENSZ fenntartható fejlődési céljainak elérését? Hogyan támogassa a végrehajtás és jogérvényesítés e célkitűzéseket?

9. kérdés: Hogyan ösztönözheti a kereskedelempolitika a felelősebb üzleti magatartást? Milyen szerepet kéne a kereskedelempolitikának az átlátható, felelős és fenntartható szállítói láncok előmozdításában betöltenie?

- **A digitális átállás és technológiai fejlődés támogatása**

A Covid19-válság felgyorsította a digitális forradalmat – az e-kereskedelem, az e-oktatás, a távmunka és az e-szolgáltatások társadalmunk állandó elemeivé váltak. Lehet, hogy egyes területeken visszatérünk a korábbi gyakorlatokhoz, de számos más gyakorlat biztosan velünk maradnak.

A válság így rávilágított a **digitális kereskedelem jelentőségére** és annak a globális értékláncok előmozdításában, valamint az innovatív termékek és szolgáltatások kidolgozásában betöltött szerepére, miközben megerősítette a hatékony adatvédelmi keret szükségességét. E fejlemények az e-kereskedelem nemzetközi normáinak, ideértve az adatáramlásra vonatkozó normák gyorsabb felállítására ösztönző felhívásokat eredményeztek, mindenekelőtt a WTO e-kereskedelemről szóló együttes nyilatkozata révén. A kereskedelmi megállapodásokban foglalt adatáramlásokra vonatkozó rendelkezéseken kívül a nemzetközi adattovábbítás céljából az EU általános adatvédelmi rendeletében (GDPR) foglalt eszközök is elősegítik a magas szintű adatvédelmet biztosító biztonságos adatáramlást.

Ezenkívül az üzleti modellekkal kapcsolatos új technológiák és változások – mindenekelőtt a mesterséges intelligencia, blokklánc és 3D nyomtatás területén – is hatással vannak az általunk folytatott kereskedelem tárgyaira és módjaira.

Ugyanakkor **egyre öntudatosabb iparpolitikát** figyelhetünk meg a **harmadik országok részéről**, különösen a csúcstechnológiájú ágazatokban, melyre általában erőteljes állami támogatás mellett kerül sor. A tendencia már a világjárványt megelőzően elkezdődött és az uniós vállalatokat érintő kereskedelmi torzulások egyre jelentősebb kockázatával jár.

A közelmúltbeli tendenciák fényében meg kell vizsgálnunk, hogyan támogathatja az uniós kereskedelempolitika a digitális átállást, továbbá miként erősítheti meg hosszú távon az EU digitális szférában betöltött pozícióját.

10. kérdés: Hogyan szolgálhatják a digitális kereskedelemre vonatkozó szabályok az uniós

¹³ <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/8ba0a8fd-4c83-11ea-b8b7-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF>

vállalkozások javát, ideértve a kkv-kat is? Hogyan támogathatja a kereskedelempolitika az EU-n belüli, valamint a fejlődő országokbeli kereskedelmi partnerek esetében a digitális átállást, különösen a kulcsfontosságú digitális technológiák és főbb fejlesztések (pl. blokklánc, mesterséges intelligencia, nagy adathalmazok áramlása) esetében?

11. kérdés: Melyek a harmadik országokkal való digitális kereskedelemben részt vevő európai vállalkozások vagy az e-kereskedelemben részt vevő fogyasztók előtt álló legnagyobb akadályok és lehetőségek? Mennyire fontos a nemzetközi adattovábbítás az uniós vállalkozások tevékenységei szempontjából?

- **A méltányosság és egyenlő versenyfeltételek biztosítása**

A nyitottság melletti elkötelezettség a jövőbeli növekedést, jólétét és versenyképességet célzó uniós tervek középpontjában marad. Ennek a kötelezettségvállalásnak azonban együtt kell járnia az azt biztosító erőfeszítésekkel, **hogy a nyitottsággal nem élnek vissza tisztességtelen, ellenséges vagy versenyellenes kereskedelmi gyakorlatok révén.** A kereskedelmi és beruházási eszközöket kiegészítő jó adóügyi kormányzás szintén szerepet játszik az egyenlő versenyfeltételek garantálásában.

A válság előtt más nagy szereplők egyre jobban kihasználták ezt a nyitottságot, mindenekelőtt az erőteljes állami beavatkozással járó iparpolitikák révén, és aggodalmak merülnek fel, hogy a Covid19-válságot követő környezetben egyre több hasonló visszaélészerű gyakorlatra fog sor kerülni. Az utóbbi időben egyes kereskedelmi partnerek visszatértek a kényszerítő intézkedések alkalmazásához is. További megfontolások tárgyává kell tenni, hogy az EU miként reagáljon ezekre a kényszerítő intézkedésekre, melyek célja, hogy az EU vagy tagállamai meghatározott módon cselekedjenek vagy tartózkodjanak a cselekvéstől.

A hasonló gyakorlatok kezelésének előnyben részesített uniós megközelítése **az egyenlő versenyfeltételek megteremtése úgy, hogy partnereinkkel egyértelmű szabályokban állapodunk meg,** például az ipari szubvenciókra vonatkozó új szabályozásnak a WTO keretében vagy regionális és bilaterális kereskedelmi megállapodásainkban való elfogadása révén.

Azonban ez nem mindig lehetséges és partnereink nem minden esetben tartják tiszteletben az ilyen kötelezettségvállalásokat. Ebben az esetben **fontos, hogy öntudatosabban álljunk ki jogainkért,** felhasználva a meglévő kereskedelemvédelmi vagy vitarendezési eszközöket, szükség esetén új eszközöket is létrehozva, mint például a jogérvényesítésről szóló rendelet korszerűsítését és a WTO-n belüli és a bilaterális kereskedelmi megállapodásokba foglalt vitarendezési mechanizmusok védelmét és korszerűsítését.

A további példák között említhetjük a nemzetközi közbeszerzési eszköz elindítását vagy a külföldi szubvenciók versenytorzító hatásainak kezelésével kapcsolatos bizottsági munkát¹⁴ a belső piacon. A kereskedelmi jogérvényesítési főtisztviselő kinevezése kiemeli, hogy egyre nagyobb hangsúlyt fektetünk a kereskedelmi partnereink által a bilaterális és multilaterális megállapodásokban tett kötelezettségvállalások megfelelő végrehajtására, legyen szó piaci hozzáférésről vagy fenntartható fejlődésről.

12. kérdés: A kereskedelemvédelemhez hasonló meglévő eszközökön kívül hogyan kezelje az EU a harmadik országok által meghozott kényszerítő, versenytorzító és tisztességtelen kereskedelmi

¹⁴ A külföldi szubvenciók vonatkozásában egyenlő versenyfeltételek biztosításáról szóló fehér könyv, amely június 17-én jelenik meg.

gyakorlatokat? A meglévő eszközöket fejlesszük tovább vagy vegyük fontolóra új eszközök létrehozását?

- *Általános kérdés*

13. kérdés: A fenti kérdésekben nem tárgyalt milyen további fontos témákra térjen még ki a kereskedelempolitikai felülvizsgálat?

III. Konzultációs folyamat

A kereskedelempolitikai felülvizsgálati eljárás az érdekeltekkel folytatott széles körű konzultáción alapul, ideértve az uniós tagállamokban és írásbeli beadványok formájában lefolytatott nyilvános vitákat is.

Felkérjük az érdekelt feleket, hogy a fentiekben feltett kérdésekre adott válaszaikat **2020. november 15-ig** az alábbi e-mail-címre küldjék meg: trade-policy-review-2020@ec.europa.eu

A konzultációs feljegyzés júliusban az EU valamennyi hivatalos nyelvén elérhető lesz.

Adatvédelmi nyilatkozat: <https://trade.ec.europa.eu/doclib/html/158781.htm>